

Atestační otázky z nástavbového oboru Paliativní medicína

Verze 1-2012

Obecná část

1. Základní koncepty paliativní medicíny (nevléčitelné onemocnění, terminální onemocnění, pacient v terminálním stavu, utrpení, kvalita života, důstojnost, autonomie)
2. Stručné dějiny paliativní medicíny (vznik prvních hospiců, rozvoj dalších forem paliativní péče, vztah kurativní medicíny a paliativní medicíny, postavení paliativní medicíny ve světě a v ČR)
3. Hospic (filozofie péče, organizační formy, indikace pro přijetí do hospice, současné postavení v systému zdravotní a sociální péče v ČR)
4. Možnosti paliativní péče v akutní nemocnici a v zařízeních následné péče
5. Paliativní péče v domácím prostředí (organizace domácí ošetrovatelské péče-možnosti a limity, financování)
6. Ambulance paliativní medicíny – indikace pacientů, rozsah činností, zdravotnické výkony, legislativní rámec
7. Kvalita života nevléčitelně nemocných – objasnění pojmu, metody zjišťování a ovlivňování
8. Pravidla komunikace o nepříznivé diagnóze a prognóze
9. Koncept doprovázení pacienta v závěru života (role lékaře, role multiprofesního týmu)
10. Podpora truchlící rodiny, péče o pozůstalé (nekomplikované a komplikované truchlení, role lékaře – specialisty, role praktického lékaře, komunikace s rodinou umírajícího nemocného, co dělat bezprostředně po úmrtí pacienta, další možnosti podpory při truchlení)
11. Spirituální aspekty v paliativní péči (duchovní rozměr prožívání nemoci, duchovní potřeby, duchovenská služba ve zdravotnických zařízeních v ČR)
12. Syndrom vyhoření pracovníků v paliativní péči a možnosti jeho prevence
13. Psychická reakce pacienta a jeho rodiny na závažné onemocnění
14. Základy paliativní chemoterapie (obecné zásady pro rozhodování o podání paliativní chemoterapie, přínos chemoterapie u vybraných typů nádoru, nežádoucí účinky chemoterapie a možnosti jejich léčby)
15. Základy paliativní radioterapie- indikace, nežádoucí účinky

16. Etická dilemata v péči o pokročile a terminálně nemocné: nejčastější situace a způsoby jejich řešení.
17. Informovaný souhlas, negativní reverz a právní institut dříve vysloveného přání (aktuální právní úprava v ČR, význam pro paliativní medicínu)
18. Nerozšiřování léčby, omezování léčby, bazální terapie (vymezení pojmů, etické a právní souvislosti, stav diskuse v ČR a v zahraničí)
19. Eutanázie –vymezení pojmu, legislativní situace ve světě, stav diskuse v ČR a v zahraničí. Euthanasie a paliativní medicína.
20. Základy epidemiologie umírání v ČR (nejčastější příčiny úmrtí, místa úmrtí, trendy)
21. Právní aspekty péče o pacienta v závěru života , prohlídka zemřelého, indikace pitvy
22. Resuscitace a intenzivní péče u terminálně nemocných (klinické, etické a právní aspekty)
23. Prognóza nevléčitelného onemocnění (způsoby vyjadřování prognózy, možnosti odhadu individuální prognózy, komunikace o prognóze)
24. Sociální práce v rámci paliativní péče (základní možnosti státní sociální podpory pro pacienty a jejich blízké, role sociálního pracovníka v komplexní paliativní péči)

Speciální část

1. Patofyziologické modely bolesti: nociceptivní bolest, neuropatická bolest, smíšená bolest
2. Vyšetření pacienta s bolestí: způsoby hodnocení bolesti; koncept „celkové bolesti“ (total pain)
3. Bolest a utrpení: dimenze bolesti: somatická, psychické, sociální, existenciální-spirituální; možnosti ovlivnění jednotlivých dimenzí bolesti
4. Hodnocení bolesti u specifických skupin pacientů: pacienti se syndromem demence, s poruchami vědomí (delirium, sopor), děti
5. Akutní a chronické bolesti: základní charakteristiky, klinické odlišnosti; léčebné přístupy k akutní a chronické bolesti
6. Epizodická bolest : základní dělení a specifické léčebné přístupy k různým typům epizodické bolesti

7. Obecné zásady farmakoterapie bolesti: analgetika, koanalgetika, adjuvantní léky
8. Koanalgetika a jejich význam v komplexní farmakoterapii bolesti: indikace u pacientů v paliativní péči, způsob užití
9. Neopioidní analgetika péči: mechanismus působení, nežádoucí účinky, indikace a způsob užití
10. Zásady léčby chronické nenádorové bolesti : nejčastější bolestivé syndromy u pacientů v paliativní péči, základní léčebné strategie a postupy
11. Antidepresiva (AD): základní dělení antidepresiv, mechanismus účinku, nežádoucí účinky, indikace AD v léčbě bolesti
12. Antikonvulziva: přehled nejčastěji užívaných antikonvulziv, mechanismus účinku, nežádoucí účinky, indikace v léčbě bolesti
13. Nejčastější klinické syndromy neuropatické bolesti: klinický obraz, diagnostika, základní léčebné přístupy
14. „Slabé“ opioidy u pacientů v paliativní péči: mechanismus působení, nežádoucí účinky, indikace a užití
15. Silné opioidy u pacientů v paliativní péči: mechanismus působení, nežádoucí účinky, indikace a užití
16. Nežádoucí účinky analgetik a jejich řešení: neopioidní analgetika, opioidní analgetika
17. Specifika léčby bolesti u geriatrických pacientů: diagnostika a hodnocení bolesti, specifika farmakoterapie
18. Nádorová bolest a hodnocení bolesti u onkologického nemocného: základní syndromy nádorové bolesti, základní léčebné postupy, možnosti protinádorové léčby v ovlivnění nádorové bolesti
19. Bolestivé syndromy v souvislosti s onkologickou léčbou: přehledy syndromů, základní terapeutické postupy
20. Kostní nádorová bolest : nejčastější syndromy, základní léčebné postupy, syndrom maligní míšní komprese
21. Viscerální bolestivé syndromy v onkologii: přehled nejčastějších syndromů a možnosti léčby, syndrom maligní střevní obstrukce
22. Bolesti hlavy: základní typy bolestí hlavy – diagnostika a léčba, syndrom intrakraniální hypertenze

23. Problematika abusu analgetik a lékových závislostí: definice pojmů: fyzická závislost, abusus, psychická závislost, tolerance, abstinenční syndrom; klinické aspekty abusu a závislosti na opioidech u pacientů v paliativní péči, léčba bolesti u drogově a lékově závislých
24. Mírnění bolesti u umírajícího pacienta: dimenze bolesti, základní farmakologické a nefarmakologické postupy
25. Delirium u pokročile nemocných pacientů: klinický obraz, diferenciální dg (delirium, demence, deprese), nejčastější příčiny a možnosti léčby
26. Anorexie, kachexie u pokročile nemocných: nejčastější příčiny, možnosti léčby
27. Nevolnost a zvracení u pokročile nemocných : nejčastější příčiny, možnosti léčby
28. Průjem, zácpa : nejčastější příčiny , možnosti léčby
29. Výživa u pacientů paliativní péči : nutriční poradenství, diety, enterální a parenterální výživa, indikace a praktická realizace
30. Dušnost u pokročile nemocných pacientů: nejčastější příčiny, nefarmakologické a farmakologické způsoby léčby
31. Ascites, pleurální výpotek a otoky končetin: nejčastější příčiny, diagnostika, možnosti léčby
32. Maligní stenózy a obstrukce (respiračního traktu, GIT, urologické, biliární) a možnosti paliativní léčby
33. Syndrom maligní míšní komprese, klinický obraz, diferenciální diagnóza., možnosti léčby
34. Kostní metastázy- epidemiologie, dělení, klinický obraz, komplikace, možnosti léčby
35. Metastázy do CNS – epidemiologie, diagnostika, klinický obraz, možnosti léčby
36. Plicní metastázy – epidemiologie, klinický obraz, komplikace, možnosti léčby
37. Jaterní metastázy – epidemiologie, diagnostika, klinický obraz, komplikace, možnosti léčby
38. Smutek, úzkost, deprese u pokročile nemocných – diferenciální diagnóza., možnosti léčby
39. Poruchy spánku – nejčastější příčiny, možnosti léčby

40. Metabolické aspekty péče o pokročilé nemocné (hyperkalcemie, hyperglykemie, poruchy hydratace)
41. Praktická farmakologie v paliativní péči: antiemetika- indikace, dávkování, nežádoucí účinky, racionální kombinace
42. Praktická farmakologie v paliativní péči: laxativa – dělení, indikace, nežádoucí účinky
43. Praktická farmakologie v paliativní péči: kortikoidy- indikace, dávkování, nežádoucí účinky
44. Praktická farmakologie v paliativní péči: bisfosfonáty: indikace, dávkování, nežádoucí účinky
45. Praktická farmakologie v paliativní medicíně – antiemetika –indikace, dávkování, nežádoucí účinky
46. Praktická farmakologie v paliativní péči –antipsychotika - indikace, dávkování, nežádoucí účinky
47. Praktická farmakologie v paliativní péči –antidepresiva - indikace, dávkování, nežádoucí účinky
48. Praktická farmakologie v paliativní péči- antikonvulziva - indikace, dávkování, nežádoucí účinky
49. Praktická farmakologie v paliativní péči – významné lékové interakce
50. Neonkologická paliativní péče (pokročilé srdeční selhání, syndrom demence, syndrom dekondice – základní léčebné přístupy, odlišnosti od onkologické paliativní péče)
51. Paliativní péče v neurologii (amyotrofická laterální skleróza, sclerosis multiplex, Parkinsonova nemoc a sekundární parkinsonismus, syndromy dekondice po recidivujících CMP - základní léčebné přístupy, odlišnosti od onkologické paliativní péče,)
52. Terminální fáze nemoci (umírání)- klinické projevy, léčba symptomů, zásady komunikace s umírajícím pacientem a rodinou
53. Hematologické aspekty paliativní péče (krvácivé stavy, hyperkoagulační a trombotické stavy, pravidla pro podávání krevních derivátů)
54. Refrakterní symptomy (klinické souvislosti, klinické a etické aspekty paliativní sedace)
55. Péče o pacienta ve vigilním komatu

56. Interní polymorbidita u pacientů v paliativní péči (řešení chronických onemocnění, např. hypertenze, diabetes mellitus, ICHS, hyperlipoproteinemie u pacientů v závěru života)
57. Akutní stavy u pokročile nemocných a jejich paliativní řešení (maligní střevní obstrukce, intrakraniální hypertenze, masivní krvácení, náhle vzniklá dušnost a bolest)
58. Základy péče o chronické rány (maligní i nemaligní). Základní cíle a strategie léčby.